

בצל הירצחו של ג'ורג' פלויד:

מחאות – מטרות והשפעה

לנוכח הרצח המחריד של ג'ורג' פלויד בחודש מאי 2020 יצאו המונים להשתתף במחאות ברחבי ארצות הברית.

האירוע המחריד התרחש במהלך מעצרו של ג'ורג' פלויד, גבר אפרו-אמריקני על ידי המשטרה. עובר אורח תיעד בווידאו את התקרית במהלכה נראה כיצד שוטר לבן מצמיד את פלויד לכביש בעודו אזוק. לאחר מכן השוטר הניח את ברכו על חלקו האחורי של הצוואר של פלויד במשך יותר מ-8 דקות, גם לאחר שפלויד איבד את ההכרה. בווידאו נשמע פלויד אומר: "בבקשה, אני לא יכול לנשום. הבטן כואבת לי. הצוואר כואב. הכל כואב....אני צריך מים או משהו....בבקשה...בבקשה....אני לא יכול לנשום...שוטר....אני לא יכול לנשום, אני לא יכול לנשום". התקרית, כידוע, הסתיימה במותו של פלויד. בהצהרת משטרת מיניאפוליס, העיר בה התרחשה התקרית, נמסר כי השוטרים הגיעו למקום בעקבות קריאה על אדם החשוד בזיוף. התקרית הייתה גלים ברשתות החברתיות, והובילה לפרץ עז של כעס ברמה המקומית והלאומית בארה"ב.

ההפגנה הראשונה התקיימה במיניאפוליס בלילה לאחר הירצחו של ג'ורג' פלויד. תוך ימים ספורים התרחבו המחאות לכל 50 המדינות, וליותר מ-140 ערים ברחבי ארצות הברית. עשרות אלפי אנשים במדינות שונות ברחבי העולם הביעו תמיכה וסולידריות.

ממחקר אחרון עולה כי 74% מהאמריקאים תומכים במשתתפי המחאות שיצאו לרחובות מאז הירצחו של פלויד. השפעת המחאות כבר מורגשת בחלק מערי ארצות הברית בהן ננקטו כבר צעדים ראשונים לרפורמות בכל הנוגע לאכיפת החוק.

ככלל, מחאות אלו התמקדו ב"חיי השחורים נחשבים" (BLM – Black Lives Matter), אי שיוויון על בסיס גזעי במערכת המשפט, ומאבק בגזענות מערכתית בחברה בכלל. תנועת "חיי השחורים נחשבים" הינה תנועת פעילים שהחלה כהאשטג (#). היא הוקמה על ידי שלוש נשים שחורות ביולי 2013: אליסיה גארזה, פטריס קולורס, ואופל טומאטי, וזאת לאחר שג'ורג' צימרמן, אזרח לבן, זוכה מכל אשמה על ירי ורצח של טרייוון מרטין, בחר אפרו-אמריקאי שראה כאשר היה בדרכו לבקר בני משפחה.

מהי מחאה?

מחאה הינה אירוע או פעולה של התכנסות של אנשים כדי להביע בפומבי את דעתם על משהו שמתרחש בחברה. קיים מגוון רחב של מטרות שלמען יוצאים למחאה: על מנת

להשפיע על דעת הקהל; לפקוד קהל רחב ככל האפשר למען אותה מטרה; לפעול למען מדיניות או חקיקה; להתחבר לפעילים אחרים החשים את אותה תשוקה למען המטרה, וכן הרצון לקחת חלק ולהשמיע קול. מחאות יכולות אף להוות השראה ותחושה של שייכות למען מטרה גדולה. המכנה המשותף בין כל המטרות הללו הוא אחד: דרישה לשינוי.

מחאות יכולות לבוא לידי ביטוי בצעדות, חרמות, נאומים, מוסיקה, שירה, מופעי אמנות, שירה, שימוש בסמלים, החזקת שלטים, התכנסות לידי מקומות משמעותיים עבור המטרה (כמו למשל ליד אנדרטה). מחאה הינה רק דוגמא אחת של צעדים שמטרתם לקחת חלק בעשייה חברתית (אקטיביזם) מתוך מטרה להניע שינוי. דרכים אחרות לאקטיביזם כוללות תמיכה בשינוי חקיקה, תמיכה ציבורית בקמפיינים, גיוס כספים, גיוס תמיכה דרך רשתות חברתיות ועוד.

התנגדות לא אלימה

התנגדות לא אלימה הינה צורה של מחאה. מחאות אלו מאופיינות בהתקהלות סמלית ושלווה ובחוסר נכונות לשתף פעולה. דוגמא לכך הינה המחאות בשנות ה-1960, כחלק מהתנועה לזכויות האזרח בארה"ב, במסגרתן סטודנטים אפרו-אמריקאים ארגנו מחאת ישיבה, וסרבו לעזוב אזור של הפרדה גזעית בדוכן אוכל בגרינסבורו, צפון קרוליינה. מחאה זו התפשטה לקולג'ים נוספים בדרום. רבים מהמשתתפים נעצרו על הסגת גבול והפרת סדר ציבורי. למחאתם היתה השפעה מיידית וארוכת טווח אשר משכה גם את

תשומת הלב התקשורתית ובסופו של דבר הובילה לשינוי מדיניות ההפרדה הגזעית במתחמי האכילה.

היסטוריה של מחאות בארה"ב

בארה"ב קיימת היסטוריה ארוכת שנים של אקטיביזם ומחאות, אשר במסגרתן השתתפו גם צעירים. הם דרשו שינוי בנושאים שונים כגון חוקי עבודה לילדים, זכויות עובדים, זכות הצבעה, אנטי-מלחמה, הפרדה בתוך בתי הספר, זכויות מהגרים ופליטים, שיוויון מגדרי, שינוי אקלים, אחזקת נשק ועוד.

שאלות לדיון

לגילאי 14 ומעלה

- האם שמעת על המחאה האחרונה בארה"ב?
- האם אי פעם השתתפת במחאה בישראל? איך הרגשת? מה אתה חושב על מחאות?
- אילו רגשות ומחשבות אנשים משתפים במהלך מחאות?
- איזו השפעה לדעתך יכולה להיות על המחאה כנגד מעורבות המשטרה ברצח ג'ורג' פלויד ואפרו-אמריקאים נוספים?

נקודות נוספות לדיון

- מה שמעת מהתקשורת ומהרשתות החברתיות על המחאה הנוכחית? כיצד התקשורת מכסה מחאות?
- למה לדעתך התקשורת בוחרת בוידאו או בתמונות מסוימות ולא באחרות?
- אם היית מארגן/מארגנת מחאה, באיזה נושא היית בוחר על מנת להעלות מודעות ואילו שינויים היית רוצה שיתרחשו?
- באילו דרכים, לדעתך, מחאות משפיעות על היחיד או החברה ככלל?

היו פעילים!

שאל/י את עצמך: אילו צעדים יכולים להוביל לשינוי?

- קרא/י לעומק על נושא מחאות ותרומתן לשינוי חברתי. חשוב על נושא שחשוב לך וחקור/חקרי אותו, כולל היבטים של אקטיביזם ומחאות בנושא וכיצד הצעדים הללו הובילו לשינוי. שתף מה שלמדת עם אחרים.
- חקור /חקרי את נושא האי שיוויון בסוגיה החשובה לך וקח חלק בפעילות מקומית ומחאות בנושא.
- חשוב כיצד תוכל להשתמש ברשתות החברתיות כדי לעקוב אחר פעילים המשתפים מניסיונם (דרך מילים, תמונות, סרטונים) כדרך ללמוד על מחאות ממקור נוסף, חוץ מחדשות בתקשורת.

הליגה נגד השמצה בישראל

